

DİBEKLİHAN İMECESİ...

Prof. Dr. Kemal Kocabaş

Her Bodrum'a varışında Cevat Şakir'in aydınlık yüzü fotoğrafı ve altındaki **"Yokuş başına geldiğinde/Bodrum'u göreceksin/ Sanma ki sen geldiğin gibi gideceksin/Senden öncekiler de böyleydiler,/ Akıllarını hep Bodrum'da bırakıp gittiler"** sözlerini saygıyla okurum. 1-14 Temmuz 2017 tarihlerinde Bodrum-Dibeklihan Kültür ve Sanat köyünde düzenlenen **"Köy Enstitüleri Günleri"** için dört kez Bodrum'a geldim, arkadaşlarımızla birlikte Yücel'i, Tonguç'u ve Köy Enstitüleri aydınlığını Bodruma taşıdık, katılımcılarla ne yapmalıyı konuştuk. Akıllarımızı değil ama heyecanlarımızı, dostluklarımızı, umutlarımızı Bodrum'da arkadaşlarımıza bıraktık...

Dibeklihan, Yaka köyü girişinde Gülay-Cenap Tezer çiftinin büyük bir özveri ile kültür ve sanat imecesi için ürettiği bir mekan tasarımı. Ülkenin içinde bulunduğu vasat ve sığ kültürel atmosferinde Bodrum'un nefes aldığı, müziğin, edebiyatın, sanatın, resmin, plastik sanatların, ülkenin yüz akı sanatçılarının kendilerini ifade ettiği bir özgürlük alanı. 2009 yılında Bodrum'a merhaba diyen **"Dibeklihan Kültür ve Sanat Köyü"** geleneksel ile modernitenin mimarlık tasarımında bulunduğu özgün bir yapı... Betonlaşan Bodrum'da umudun, insan yaratıcılığının taçlandığı platform...

Kasım 2016'da Bodrum ÇYDD'nin düzenlediği **"Laik, Bilimsel Eğitim"** paneli için Bodrum'daydık. Sayın Cenap Tezer ile o panelde tanışmış ve yaz aylarında Dibeklihan'da **"Köy Enstitüleri Günleri"** düzenleme projesinden söz etmişti. Endişelerimi, sürecin zorluğunu ifade etmiştim, başka paydaşlar bulunmasını önermiştim ama Cenap Bey bir aydın sorumluluğuyla **"yaparız hocam"** diyerek ısrar etmişti. Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği (YKKED), İsmail Hakkı Tonguç Belgeliği Vakfı ve Dibeklihan Kültür ve Sanat Köyü imecesinin yaklaşık altı aylık çalışmaları sonunda program netleşti ve 1 Temmuz 2017 günü Cenap Tezer, Işık Kansu ve Kemal Kocabaş'ın açılış konuşmaları, Prof. Dr. Bilsay Kuruç Hocanın Köy Enstitülerini **"köy, toprak, ekonomi"** ekseninde değerlendiren ufuk açıcı konferansıyla etkinlikler başladı.

Dibeklihan'da sergiler de vardı. Etkinliğin gerçekleştiği meydana YKKED'in **"Türkiye'nin Geçmişindeki Yarın Köy Enstitüleri"** fotoğraf sergisi, bir başka salonda İsmail Avcı Hocanın moderatörlüğünde Köy Enstitülü ressamların tabloları ve İsmail Hakkı Tonguç salonunda Prof.Dr.Erdinç Bakla Hocanın **"tanrıçalar"** sergisi kültürel şölenin ilgiyle izlenen sergileriydi. Enfes Gülsin Onay konseri de etkinliğin bütünselliğinin önemli bir parçasıydı.

Dibeklihan'da etkinliklere her akşam 150-200 izleyici vardı. Daha çok Bodrum'da tatil yapan eski milletvekilleri, gazeteciler, öğretim üyeleri, bürokratlar, aydınlar, sanatçılar, emekli öğretmenler vardı. Sözcü gazetesi yazarı sevgili Yılmaz Özdil her akşam aramızdaydı. Sağolsun, köşesinde etkinlik programını aktararak, sorular sorarak, katkı yaparak etkinliğe renk kattı. Etkinliğin yapıldığı meydanın bir köşesinde her gün YKKED kitapları standı vardı. Köy Enstitüleri kitapları ve yayın organımız **"Yeniden İmece"** okurlarla buluştu. Dibeklihan

etkinliklerinde Bodrum-CHP, Bodrum-ÇYDD, Bodrum-Eğitim-Sen, Bodrum-Eğitim-İş, Bodrum Kent Konseyi, ve Bodrum-ADD'deki dostlarımızdan kimse yoktu. Ülkenin çok değerli aydınlarının katıldığı ve Türkiye'nin konuşulduğu bir etkinlikte ülkenin en dinamik demokratik güçlerinin olmaması bir eksiklikti. Bodrum ilerici kadın hareketinin önemli ismi arkadaşım Nuran Yüksel ve eşi adeta Bodrum'a temsilen aramızdaydı.

Dibeklihan Köy Enstitüleri Günleri'nin son etkinliği 14 Temmuz 2017 cuma günüydü. Konuşmalar öncesi YKKED ve İsmail Hakkı Tonguç Belgeliği Vakfının Sayın Gülay-Cenap Tezer ailesine teşekkür plaketleri vardı. Ülkenin içinde yaşadığı kaotik koşullarda, eğitimin son müfredat değişiklikleriyle akıl ve bilimden tümüyle uzaklaştığı bir dönemde aydınlanmanın özgün kurumu Köy Enstitülerinin konuşulmasını sağlamak önemli ve değerliydi. Vakfın plaketini her akşam yanımızda olan İvriz çıkışlı Sayın Fikret Ünlü, YKKED plaketini de Sayın Yılmaz Özdil kısa konuşmalarla aileye verdiler. Arkadaşlarımız Doç.Dr.Seçkin Özsoy, Doç.Dr. Figen Kıvılcım Çorakbaş'ın konuşmaları sonu etkinlik, değerlendirme toplantısıyla son buldu.

Kant, aydınlanmayı "**Kişinin aklını kullanmaya cüret etmesidir**" şeklinde tanımlamıştı. Köy Enstitüleri, 1940'lı yıllarda nüfusun %80'inin köylerde yaşadığı koşullarda orta çağı yaşayan köy çocuklarının akıl ve bilimin ışığında "**eğitim hakkı**"nı kazanmalarının, özgürleşme ve insanlaşma süreçlerinin destanıydı. Köy Enstitüleri, eğitime, işiğe susamış köy çocukları için bir "**eğitim cenneti**"ydi. Günümüzün arayışı, okullarımızı tekrar nasıl eğitim cennetine dönüştürebiliriz sorusunun yanıtlarındadır. Bugün yapılacak olan Köy Enstitüleri eğitim sisteminin kazanımlarını günümüz koşullarına, günümüz insan davranışı ve teknolojik gelişmelerini de içine katarak nasıl taşınacağını tartışmaktır, aramaktır. Köy Enstitülerinin arkasında bir siyasal iktidarın kararlılığı vardı. Günümüzde de ülkenin tüm çocuklarına "**eşit, nitelikli, kamusal eğitimi**" verecek bir eğitim reformu hazırlığı yaşamsal önemde olacaktır. Topluma sunulacak olan bu eğitim reformu şüphesiz "**parasız, karma, laik bilimsel ve demokratik**" evrensel değerler içerecektir. İlerici siyaset kurumunun, ülkenin eğitim sorunlarını iş edinmesi, emek vermesi Dibeklihan'da ortak bir talep halinde ortaya çıktı.

Sevgili Yılmaz Özdil, 7 Ağustos 2016 tarihli yazısında Dibeklihan'ı "**Çölde bir vaha, pespayelikler okyanusunda sığınacak bir ada**" olarak tanımlamıştı. 1-14 Temmuz 2017 Köy Enstitüleri Günlerinde biz de vasatlığın, karanlığın, gericiliğin kurumsallaştığı ülke koşullarında Dibeklihan'da nefes aldık, tartıştık, paylaştık, yeni umutlar ürettik. Dibeklihan imecesinin tüm bileşenlerine, toplumsal duyarlılıkları için Tezer çiftine ve çocuklarına, açılıştaki Ziraat Marşı söyleyen torunlara, İsmail Hakkı Tonguç Belgeliği Vakfı Başkanı Sevgili Işık Kansu'ya, YKKED emekçilerine ve ülkenin her bir köşesinden etkinliğe katkı için gelen konuşmacı dostlarımıza sonsuz teşekkürler... Kuruluşlarının 77, tamamen kapatılışlarının 63. yılında hala Köy Enstitülerini konuşuyorsak bu ülkede "**Aydınlanma ışığı asla sönmeyecek**"tir. Dibeklihan'ın topluma sunduğu en önemli mesaj budur. Dibeklihan bundan böyle "**Aydınlanma Söyleşilerinin**" merkezi olma işlevini sürdürmelidir.

